

Giacomo Casanova - Tajnosti mého života (Secrets de ma vie)

Giacomo Casanova opustil Benátky v lednu 1783 a odjel do Vídně. Na nějakou dobu dělal sekretáře benátského velvyslance Foscariniho a potom, po jeho smrti, přijal post knihovníka na zámku Duchcov hraběte Valdštejna v Čechách. Těšil se, že zde bude blízko svého dlouholetého přítele Eleazara Kittela a že si najde čas na jeho návštěvu, ale osud tomu chtěl, že se s ním již nesešel, neboť český lékař a léčitel dr.Kittel právě v tomto roce umírá.

Zde v Čechách strávil Giacomo poslední smutné roky svého života. Zvyklý na ruch velkoměst a dobrodružný život se cítil velmi osaměle a navíc byl nespokojen se svým společenským postavením pouhého služebníka. Také cítil, že jej již opouštějí životní síly a byl si vědom, že jej okolí nechápe a netuší, jaký bohatý život prožil.

Není tedy divu, že Casanova sám Duchcov ani tamní lidi moc nemiloval, nerozuměli mu a on jim, zlobil se na služebné. Po chodbách honil kuchaře, který zkazil makarony. Jiný sluha jej zase zesměšňoval nevhodnými nápisy na toaletě apod.

O svém pobytu v Duchcově prohlásil: „Hrabě učinil hloupost, že mě v Duchcově zdržel, ale tu kterou jsem učinil já, když jsem byl ochoten zůstat, byla ještě větší.“

Nakonec se mu podařilo najít přátelské a chápací duše v nedalekých Teplicích a to členy rodiny Clary-Aldringen. Pravidelně do jejich společnosti dojížděl a zde také navázal přátelství s princem Charlesem de Ligne, který se později stal jeho prvním životopiscem.

Giacomo nedokázal žít v klidu a tak si našel práci, která jej naplňovala a dávala jeho životu nový smysl. Rozhodl se psát. Zvolil si téma, ve kterém se rozhodl prozradit něco málo z tajností, se kterými se během svého bohatého života setkal. Využil informace, které získal po svém zasvěcení v lóži Svobodných zednářů. Informace o možných budoucích vynálezech zkombinoval se starou antickou bájí o Hyperborejcích a zde uvedeným výkladem severských bílých nocí. Věřil, že píše dílo, díky němuž se stane nesmrtelný.

Výsledkem byl mnohasvazkový velmi pozoruhodný román Icosameron (Historie Eduarda a Alžběty, kteří strávili jednaosmdesát let u Megamikrů, původních obyvatel Protokosmu v nitru naší zeměkoule). Hlavním tématem románu je cesta do hlubin země, kde svítí věčné slunce, které nikdy nezapadá. K cestě do hlubin země využil Casanova legendární vodní vír Malström u břehů Norska. Do hlubin země cestovali jeho hrdinové v olověné bedně. Za zajímavost stojí, že jako zásoby tekutin si hrdinové s sebou vzali šest lahví vody a šest lahví pálenky. Casanova fantazií předběhl notně svoji dobu - popisuje zde např. stroj na výrobu elektřiny třením a dále zařízení, které bychom dnes nazvali telegraf, automobil, televize nebo letadlo. Jako příznivec alchymie nezapomněl ani na otravný plyn...

Kniha se stala jedním z prvních utopických (chcete-li - sci-fi) románů, které vůbec kdy byly napsány. Vydal ji vlastním nákladem v létě 1787.

Jeho očekávání, že mu přinese slávu, se nenaplnilo. Román zůstal nepochopen a stal se literárním propadákem. Objednalo si ho jen 136 předplatitelů a část nákladu zůstala v zámecké knihovně, kde je dosud uložena. Ocítl se proto v dluzích, ale pomohl mu hrabě Valdštejn, který je za něj vyrovnal

Zahořkl a již se nechtěl psaní dále věnovat. Teplická společnost, kam stále pravidelně dojížděl, jej však přesvědčila, že jeho rozhodnutí není správné. Vždyť přece tak nádherně a poutavě vypráví své vzpomínky. Ty by měl sepsat!

Giacomo uposlechl. Nejprve sepsal zprávu o útěku z olověných komor benátských. Ta byla bezesporu literárním úspěchem a byla velmi dobře přijata. To jej povzbudilo a vrhl se ze

všech sil do sepisování svých Pamětí (*Příběh mého života / Histoire de ma vie*). Autobiografie pohltila všechny jeho zbývající síly, neboť ji psal ve vytrvalém zanícení, téměř jako by chtěl předejít smrt, kterou už cítil přicházet. Rozhodl se ji sepsat ve francouzštině, aby byla dostupná pro větší počet čtenářů.

Když ji psal, znovu prožíval svůj život, tak naprosto jedinečný, že se stal skutečným mýtem. Svůj život pak zobrazil jako umělecké dílo. Jistě si při jejím vypravování uvědomoval, kolik toho v životě zažil. Psal velmi otevřeně. Je vidět, že jeho dílo je rekapitulace života a jeho rozloučení se s ním. Nic netají a nezamlčuje. Píše i o svých selháních. Snad jen tu a tam, aby neuškodil ještě žijícím přátelům nebo dámám, se kterými měl více než přátelský vztah, vynechává jméno, či příběh drobně upraví. Celkově se však má za to, že kniha pravdivě, podrobně a místy velmi krásným uměleckým a kultivovaným jazykem popisuje jeho osudy a příběhy. Je pravda, že se zaměřil spíše na příběhy lehce skandálního charakteru, ale i to možná byl jeho úmysl, neboť chtěl knihou čtenáře zaujmout.

Splnilo se mu jeho přání. Kniha mu přinesla skutečnou nesmrtelnost a díky ní zůstává jeho jméno a jeho příběhy součástí kolektivního vědomí evropské vzdělanosti.

Ale opravdu nic mimo jmen některých urozených milenek nezatajil a nevynechal? Giacomo při psaní přece jen své vzpomínky cenzuroval, a tak některé detaily z jeho bohatého a pestrého života se zde jen naznačují a nejsou, i přes jistě velkou zajímavost, rozvíjeny nebo popsány jen stručně bez souvislostí. Giacomo se vyhýbá především tématu špionáže a vše co s tím souvisí. Přitom je Giacomo uváděn mezi deseti nejznámějšími špióny. (<http://listverse.com/2007/08/24/top-10-famous-spies/>). Uchovával také tajemství Zednářské lóže. Nezmiňuje se, jak a kde se naučil luštit tehdy oblíbenou periodickou šifru, znalost v luštění systému prokázal, když jeden z takto zašifrovaných textů pro markýzu d'Ufré vyluštil. O této příhodě se sice zmiňuje, ale to podstatné, jak to provedl, vynechává. V knize se také neobjevilo jméno jeho přítele, českého léčitele Josefa Antonína Eleazara Kittela. Během svého života se s ním několikrát setkal, ale ani o jednom setkání z různých důvodů nevypráví.

Jak knihu psal, uvědomoval si, že třeba již nebude mít jinou příležitost tyto své vynechané příhody zveřejnit. Také se stávalo, že příběh nejprve do svých pamětí vložil a pak se rozhodl, že to přece jen v této knize není vhodné zveřejnit a již napsané listy z rukopisu vyjmul. Takto vyjmuté listy ukládal do jednoho z dřevěných šuplíků slonovinou vykládané komody, která stála těsně vedle jeho oblíbeného křesla, které se dodnes dochovalo a lze si je v Duchcově prohlédnout. Do tohoto šuplíku časem přidal i různé související dochované dopisy a listiny, které si během života na památku schovával. Časem, když již v šuplíku byla docela slušná hromádka textů, začal zvažovat, zda je přece jen neuspořádá do souhrnného dílka, které by doplňovalo jeho Paměti a které by popisovalo jeho utajovanou stránku života. Dokonce si již pro tuto knihu vymyslel jméno *Tajnosti mého života (Secrets de ma vie)*. Tedy název, který na jeho Paměti (*Příběh mého života / Histoire de ma vie*) jasně odkazuje a současně naznačuje o jaká témata tuto knihu rozšiřuje.

Další útěchou v jeho smutném životě na zámku v Duchcově byla také velmi rozsáhlá korespondence s benátskými přáteli, kteří ho zpravovali o dění v jeho rodném městě. A také korespondence s francouzskými přáteli a dalšími zednáři, ve které napomáhal Francouzské revoluci a k pádu Benátské republiky.

Mimo korespondence s touto elitou udržoval čilý písemný styk s Francescou Buschiniovou. Francesca byla prostá dívka, která mu po jeho druhém vyhoštění z Benátek celá léta psala dopisy s dojemnou upřímností a něhou. Toto byl poslední významný vztah G. Casanovy, tedy až na jeho drobnou, ač mediálně mnohem známější, aféru s dcerou zámeckého duchcovského

klíčníka. Giacomo k Francesce velmi přilnul a udržoval s ní hustou korespondenci a stále na ni vzpomínal a to navzdory tomu, že od sebe byli nepřekonatelně daleko a on již byl hluboce smuten z temnoty svého života a blížícího se konce.

Giacomo Casanova zemřel ve svém milovaném křesle 4. června roku 1798.